

SPA SEKTÖRÜNDE ÇALIŞANLARIN MESLEĞİ TERCİH NEDENLERİ VE MEMNUNİYET DÜZEYLERİ: NİTEL BİR ARAŞTIRMA

Çiğdem ÖZKAN¹

Öz

Turizm sektöründe gün geçtikçe müşteri beklentileri çeşitlenmektedir. Bu sayede turistik ürün yelpazesi de genişlemektedir. Geçmiş yıllarda yalnızca büyük ölçekli otellerin bünyesinde bulunan SPA- masaj hizmetleri, günümüzde küçük ölçekli otellerde hizmet farklılaştırmak adına sunulmaktadır. Bunun yanı sıra yalnızca masaj veya SPA hizmeti veren otellerin de sayısı gün geçtikçe artmaktadır. Bu nedenle masaj ve SPA hizmetlerini sunabilecek nitelikli elemanlara da ihtiyaç artmaktadır. Bunun yanı sıra Türkiye’de SPA hizmetlerini sunabilecek donanımda eğitime sahip çalışan bulmak oldukça zordur. Bu anlamda çalışanların Uzak Doğu ülkelerinden geldikleri bilinmektedir. Uzak Doğu ülkelerinde gerek kültürel farklılıklar gerekse de sosyo-ekonomik gerekçeler ile SPA hizmeti verebilecek donanımda insan gücü fazladır. Bu çalışmada Çanakkale ilinde faaliyet gösteren SPA salonlarında çalışanların demografik özelliklerinin tespit edilerek, çalışan kişilerin mesleki beklenti ve memnuniyet düzeylerinin nitel araştırma yöntemi ile ortaya çıkarılması amaçlanmaktadır. Çalışmada görüşme yöntemi ile veriler elde edilmiş ve betimsel analiz tekniği ile analiz edilmiştir. Çalışmadan elde edilen bulgulara göre; araştırmaya katılanların tamamının Bali’den gelen masörler olduğu, eğitimlerini genelde ülkelerinde aldıkları ve ailelerinde en az bir kişinin masaj yapmayı bildiği ve mesleği ilk olarak ailelerinden öğrendikleri bulgusuna ulaşılmıştır. Katılımcılar yaptıkları işlerinde memnun oldukları, Türkiye de çalışmaktan keyif aldıkları, genelde arkadaş tavsiyesi ve acentalar aracılığı ile geldikleri, aldıkları maaştan memnun oldukları ve uzun süre bu mesleği yapabileceklerini ifade etmişlerdir. Yalnızca ülkelerini özlediklerini geri dönme sebeplerinin ülkelerine duydukları özlem olduğu belirtmişlerdir. Hizmet alanların genelde memnun ayrıldıklarını, birkaç kez gelen çok fazla müşterileri olduğunu ifade etmişlerdir.

Anahtar Kelimeler: SPA, Masaj, Sağlık Turizmi, Çanakkale, Nitel Araştırma
JEL Sınıflandırması: J61, J81, Z30, Z32

REASONS FOR CHOOSING A PROFESSION AND SATISFACTION LEVELS OF EMPLOYEES IN THE SPA INDUSTRY: A QUALITATIVE RESEARCH

Abstract

Customer expectations in the tourism sector are diversifying day by day. As a result, the range of tourism products is also expanding. In previous years, SPA and massage services were only available in large-scale hotels, but today they are offered in small-scale hotels as a means of service differentiation. In addition, the number of hotels offering only massage or spa services is increasing day by day. Therefore, there is a growing need for qualified personnel who can provide massage and spa services. Furthermore, it is quite difficult to find employees in Turkey who are trained to provide spa services. In this sense, it is known that employees come from Far Eastern countries. In Far Eastern countries, there is an abundance of human resources capable of providing SPA services, due to both cultural differences and socio-economic reasons. This study aims to identify the demographic characteristics of employees working in SPA salons operating in the province of Çanakkale and to reveal the professional expectations and satisfaction levels of these employees using qualitative research methods. Data was collected through interviews and analyzed using descriptive analysis techniques. Findings from the study indicate that all participants were massage therapists from Bali, generally received their training in their home country, had at least one family member who knew how to massage, and first learned the profession from their families. The participants stated that they were satisfied with their jobs, enjoyed working in Turkey, generally came through friends' recommendations and agencies, were satisfied with their salaries, and could do this job for a long time. They only mentioned that they missed their countries and that their reason for returning was their longing for their countries. They stated that service recipients generally left satisfied and that they had many repeat customers.

Keywords: SPA, Massage, Health Tourism, Çanakkale, Qualitative study
JEL Classification: J61, J81, Z30, Z32

¹ Doç.Dr., Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Ayvacık Meslek Yüksekokulu, Seyahat, Turizm ve Eğlence Hizmetleri Bölümü, e-posta: cigdemozkan@comu.edu.tr, ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0002-9823-4117>

1. GİRİŞ

SPA masajı, su ve doğal terapilerle desteklenen masaj tekniklerini içeren, beden ve zihin sağlığını iyileştirmeyi amaçlayan bir uygulamadır. Latince salus per aquam, “sudan gelen sağlık” anlamına gelen kısaca “SPA” olarak kısaltılan uygulamanın kökeni Roma hamamlarına ve eski şifa merkezlerine dayanmaktadır (Özbek ve Özbek, 2008: 102). Günümüzde SPA masajı, geleneksel masaj yöntemleri ile aromaterapi, hidroterapi ve bitkisel yağlarla desteklenen uygulamaları birleştirerek, stres yönetimi, kas rahatlatma, zihinsel denge sağlamada ve özellikle bazı hormon düzeylerinde artış sağlamada (serotonin gibi) (Edmond, 2006), önemli bir rol oynar (Yüksel, 2007; Yates, 2004; Tuna, 1997). SPA masajının, özellikle lokomotif sistemler, kardiyovasküler sistem başta olmak üzere insan bedenini oluşturan diğer yapılar ve sistemler üzerinde fizyolojik, biyolojik ve psikolojik birçok etkileri bulunmaktadır (Kara ve Ünver, 2019).

SPA masajları; aromaterapi masajı, Thai masajı, sıcak taş masajı, derin doku masajı ve refleksoloji gibi farklı teknikleri içerebilir. Her bir teknik, kas gevşetme, kan dolaşımını hızlandırma veya enerji merkezlerini dengeleme gibi farklı faydalar sunar. SPA masaj sektörü, Wellness (iyi yaşam) ve sağlık turizmi kapsamında değerlendirilen, masaj terapileri ve su bazlı şifa uygulamaları sunan geniş bir hizmet alanıdır. Bu sektör, termal oteller, lüks tatil köyleri, şehir içi SPA merkezleri, medikal SPA’lar ve resort SPA’lar gibi farklı segmentleri kapsar.

SPA hizmetleri günümüzde lüks bir hizmet olarak görülse de sağlığa faydaları bakımından gerekli bir ihtiyaçtır (Rančić vd., 2013). SPA hizmetleri dünya genelinde birçok ülkede yaygın olarak sunulmaktadır. Ancak bazı ülkeler, SPA ve masaj konusunda öne çıkmaktadır. Asya ülkelerinden; Tayland, Endonezya (Bali), Hindistan, Çin, Japonya, Avrupa ülkelerinden, Türkiye, Fransa, İtalya, İspanya, Almanya ön plandadır. Bunun dışında Amerika, Meksika, Fas, Güney Afrika, Avustralya da SPA ve masaj hizmetleri sunulmaktadır.

SPA masaj sektörü, sağlık, turizm ve ekonomi açısından hızla büyüyen bir alan olup, bireylerin yaşam kalitesini artırmada önemli bir role sahiptir. Bilimsel araştırmalar, SPA masajlarının fiziksel iyileşmeyi desteklediğini, psikolojik rahatlatma sağladığını ve ekonomik olarak turizm sektörünü güçlendirdiğini göstermektedir. Bu bağlamda, sektördeki yatırımların artması, sağlık ve wellness turizmi açısından önemli fırsatlar sunmaktadır.

Meslek seçimi, bireylerin yalnızca kişisel eğilimleriyle değil, aynı zamanda çevresel, kültürel ve toplumsal faktörlerle şekillenen çok boyutlu bir süreçtir. Bu noktada Super’in Yaşam Boyu Meslek Gelişimi Kuramı, mesleki yönelimin yaşam evrelerine bağlı olarak değiştiğini; Holland’ın Tipoloji Kuramı, bireyin kişilik yapısının meslek seçiminde belirleyici olduğunu; Gottfredson’un Sınırlama ve Uzlaşma Kuramı ise toplumsal roller ve fırsat yapılarının seçim üzerinde kısıtlayıcı etkiler yarattığını ortaya koymaktadır. Bu kuramsal yaklaşımlar, turizm ve hizmet sektöründe çalışan bireylerin meslek edinme süreçlerini anlamada önemli bir analitik çerçeve sunmaktadır.

SPA ve masaj sektörü de bu kuramsal çerçeveye ilişkilendirilebilecek bir alan olarak öne çıkmaktadır. Sağlık turizminin önemli bir parçası haline gelen SPA uygulamaları hem bireysel kariyer tercihlerine hem de uluslararası işgücü hareketliliğine doğrudan etki eden bir sektör konumundadır. Özellikle Türkiye’de bu alanda çalışan yabancı personelin varlığı, meslek seçimi teorilerinin farklı sosyo-kültürel bağlamlarda nasıl şekillendiğini araştırma açısından anlamlı bir örnek sunmaktadır.

Literatür incelendiğinde, turizm araştırmalarının büyük ölçüde müşteri deneyimleri, hizmet kalitesi ve memnuniyet gibi boyutlara yoğunlaştığı görülmektedir. Oysa hizmetin merkezinde yer alan çalışanların meslek edinme süreçleri, sektöre giriş motivasyonları ve ülke tercihleri üzerine yapılmış çalışmalar oldukça sınırlıdır. SPA ve masaj sektörü özelinde yabancı işgücünün meslek seçimi sürecini

kuramsal bir çerçevede ele alan bir çalışmaya Türkiye’de rastlanmamaktadır. Bu durum, hem meslek seçimi kuramlarının turizm bağlamında sınanması hem de yabancı işgücünün sektörel deneyimlerinin anlaşılması bakımından önemli bir boşluğa işaret etmektedir.

Bu durum literatürde önemli bir boşluğa işaret etmektedir. Turizm araştırmaları çoğunlukla müşteri deneyimi ve hizmet kalitesi boyutuna odaklanırken, çalışanların meslek seçimi, sektöre giriş motivasyonları ve ülke tercihleri üzerine yapılan çalışmalar sınırlı kalmıştır. Özellikle yabancı çalışanların mesleki yönelimleri, Türkiye’yi tercih nedenleri ve kariyer gelişim süreçleri hem teorik açıdan meslek seçimi kuramlarının sınanması hem de pratik açıdan turizm istihdam politikalarının geliştirilmesi açısından önemli bir araştırma alanı sunmaktadır.

Bu bağlamda, çalışmanın temel amacı, Çanakkale’de SPA sektöründe çalışan yabancı personelin meslek edinme süreçlerini ve Türkiye’yi tercih etme nedenlerini kuramsal bir bakış açısıyla incelemektir. Böylece hem meslek seçimi kuramlarının turizm sektöründe uygulanabilirliği tartışmaya açılacak hem de turizm istihdamı ve hizmet kalitesi açısından literatürdeki önemli bir boşluk doldurulacaktır. Günümüzde turizm sektörünün alt kollarından biri olan SPA hizmetleri hem sağlık turizmi hem de kültürlerarası etkileşim açısından dikkat çekici bir alan haline gelmiştir. Ancak, bu sektörde görev alan yabancı çalışanların deneyimlerini, karşılaştıkları fırsat ve zorlukları ele alan çalışmalar sınırlıdır. Araştırma, yabancı çalışanların meslek seçiminde etkili olan sosyo-kültürel ve ailevi faktörleri, geldikleri ülkelerdeki sektörün yansımalarını ve Türkiye’deki memnuniyet düzeylerini ortaya koyarak, turizm ve istihdam politikaları açısından yol gösterici olacaktır. Ayrıca, hizmet alanların memnuniyetine ilişkin bulgular, sektörde kalite standartlarının geliştirilmesine katkı sağlayacaktır.

2. LİTERATÜR TARAMASI

Bireylerin meslek seçme süreçleri ve aldıkları eğitime göre meslek tercihleri yaşamları boyunca alacakları kararların en önemlilerinde biridir. Bu kısımda meslek seçimi ve mesleğin bulunduğu sektör arasındaki ilişkinin incelendiği çalışmalara yer vererek konu ile ilgili alan yazın incelenmektedir.

Meslek seçimi, bireylerin yaşamlarında verdikleri en kritik kararlardan biri olarak yalnızca ekonomik bir gereklilik değil, aynı zamanda kendini gerçekleştirme sürecinin önemli bir parçası olarak görülmektedir (Eryetiş, 2016). Bu bağlamda, meslek seçiminde bireysel eğilimlerin yanı sıra sosyal, kültürel ve çevresel faktörler de belirleyici olmaktadır. Atlı ve Gür’ün (2019) çalışması, lise öğrencilerinin meslek tercihlerinde “iyi gelir”, “mutluluk” ve “kolaylık” gibi faktörleri öne çıkardığını, karar süreçlerinde ise en çok kendilerinden, ardından ailelerinden ve öğretmenlerinden etkilendiklerini ortaya koymaktadır. Benzer şekilde, Vurucu (2010)’da aile beklentisi, arkadaş çevresi ve sosyo-ekonomik durumun meslek seçiminde önemli olduğunu vurgulamıştır. Bu sonuçlar, bireylerin meslek seçiminde yalnızca kişisel istekleriyle değil, sosyal çevreleriyle de güçlü bir etkileşim içinde olduklarını göstermektedir. Kariyer gelişim kuramları, bu bulguları daha geniş bir teorik perspektife oturtmaktadır. Holland’ın (1997) “Mesleki Kişilik Kuramı”, bireylerin mesleki tercihlerini kişilik tipleri ile iş çevreleri arasındaki uyuma dayandırırken; Super (1980) “Yaşam Boyu Kariyer Gelişimi Kuramı” meslek seçimini yaşamın farklı evrelerinde değişen bakış açılarıyla ele almaktadır. Bu yaklaşımlar, bireylerin mesleki yönelimlerini anlamada hem kişisel hem de sosyal boyutları dikkate almanın önemini ortaya koymaktadır. Türkiye’de SPA-Wellness sektörü bağlamında yapılan araştırmalar, henüz bu alanda ulusal bilinç düzeyinde bir farkındalığın oluşmadığını göstermektedir (Siner ve Torun, 2020). Sektörde çalışanların önemli bir kısmının turizm eğitimi almamış olmaları (Erdem vd., 2015), mesleki kurslarla sınırlı düzeyde belgelendirme yapılması (Kuşluyan vd., 2019) ve mesleki yeterlilik standartlarının bulunmaması sektörde kurumsallaşma eksikliğini ortaya koymaktadır. Bu bulgular, Super’in kariyer

gelişimi yaklaşımıyla ilişkilendirildiğinde, SPA çalışanlarının mesleğe giriş süreçlerinde sistematik rehberliğin ve profesyonel yönlendirmelerin eksik olduğunu göstermektedir.

Sektörde çalışma koşullarına yönelik bulgular da dikkate değerdir. Gözgeç ve Mutlu'nun (2023) çalışması, özellikle kadın SPA terapistlerinin ücret ve fazla mesai konularında hak kaybı yaşadıklarını, uzun çalışma saatlerine maruz kaldıklarını ortaya koymaktadır. Bununla birlikte, yabancı çalışanların kültürel uyum süreçlerinde çeşitli zorluklarla karşılaştıkları da belirlenmiştir (Saatçi vd., 2022). Bu sonuçlar, kariyer gelişim sürecinde yalnızca meslek seçimi ve mesleki eğitim boyutlarının değil, aynı zamanda çalışma koşulları, kültürel uyum ve sosyal entegrasyon gibi faktörlerin de dikkate alınması gerektiğini göstermektedir.

Sonuç olarak, meslek seçimi ve kariyer gelişimine dair kuramsal yaklaşımlar (Holland, Super) ile Türkiye'de SPA-Wellness sektörüne yönelik araştırmalar birlikte değerlendirildiğinde, meslek seçiminin dinamik, sosyal çevreyle etkileşim halinde şekillenen ve yaşam boyu devam eden bir süreç olduğu görülmektedir. Türkiye'de SPA-Wellness alanında meslektaşlarının ve kurumsal standartların henüz gelişim aşamasında olduğu dikkate alındığında, bu sektörde çalışanların mesleki kimlik kazanımını güçlendirecek eğitim, rehberlik ve düzenlemelere ihtiyaç duyulduğu söylenebilir. Kuramsal yaklaşımlar bu eksiklikleri açıklamakta, uygulamaya dönük çalışmalar ise çözüm önerileri sunmaktadır.

3. YÖNTEM

3.1.Araştırmanın Amacı

Bu çalışmada amaç, Çanakkale İlinde SPA sektöründe çalışan yabancıların meslek edinme süreçleri, Türkiye'yi tercih etme nedenleri ve mesleki memnuniyetlerinin araştırılmasıdır. Çalışmanın genel amacına yönelik olarak 14 adet görüşme sorusu hazırlanmıştır. Çalışmanın kurgulanması sırasında yanıt aranan dört temel soru söz konusudur.

Soru 1: Yabancıların SPA- masaj sektöründe çalışmalarına etki eden sosyo-kültürel ve ailevi faktörler nelerdir?

Soru 2: Bu mesleğin seçiminde kendi ülkelerindeki SPA ve masaj sektörünün etkisi var mıdır?

Soru 3: SPA ve masaj sektöründe çalışan yabancıların memnuniyet düzeyleri nasıldır?

Soru 4: Hizmet alanların memnuniyet düzeyleri yüksek midir?

Çalışmanın genel amacına uygun ve dört ana sorunun kapsamlı yanıt elde etmek amacıyla 14 adet görüşme sorusu hazırlanmıştır.

3.2.Araştırmanın Modeli ve Soru Formunun Oluşturulması

SPA sektöründe çalışan yabancıların mesleği tercih nedenleri, meslek edinme süreçleri ve memnuniyet düzeylerini araştırmayı hedefleyen bu çalışmada nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Nitel araştırma, bir olayın veya olgunun niceliği değil niteliğine odaklanarak derinlemesine bilgi sağlamayı amaçlayan bir yöntemdir (Büyüköztürk vd., 2013). Bu çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden "Durum Çalışması Deseni" kullanılmıştır. Nitel durum çalışması, bir duruma ilişkin etkilerinin (ortam, bireyler, olaylar, süreçler vb.) bütüncül bir yaklaşımla araştırılması ve ilgili durumdan nasıl etkilendikleri ve ilgili durumu nasıl etkilediklerinin araştırılmasıdır (Yıldırım ve Şimşek, 2008: 77). Araştırmada SPA sektöründe çalışan yabancıların, mesleği tercih etme süreçlerinde etkili olan sosyo-kültürel ve ailevi faktörleri, Ülkelerindeki SPA sektörünün durumu, Türkiye'de SPA hizmetlerinden yararlananlara ilişkin görüş ve düşüncelerini belirleyebilmek amacıyla açık uçlu sorular oluşturulmuştur. Oluşturulan sorular nitel araştırmalar konusunda uzman bir öğretim üyesinde ve turizm alanında uzman bir öğretim üyesine gösterilmiş ve gerekli düzeltmeler yapılarak son şekli verilmiştir.

3.3.Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunun belirlenmesi amacıyla amaçlı örnekleme yöntemlerinde biri olan ölçüt örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Ölçüt örnekleme, problemle ilgili belirlenen niteliklere sahip kişi, olay, nesne veya durumlardan örneklem oluşturulmasıdır (Başkaya ve Demir, 2023). Nitel araştırmalarda görüşme yapılacak bireylerin seçiminde, evreni temsil etmeden çok araştırma konusuyla doğrudan ilgili olup olmadıklarına bakılmaktadır (Neuman, 2012). Örnekleme dahil edilme kriterleri araştırmaya katılmayı kabul etmek ve yabancı uyruklu olmak olarak belirlenmiştir. Ayrıca çalışma, Niceliksel Araştırma Raporlama için Konsolide Kriterler (COREQ) yönergelerine uygun olarak raporlanmıştır. (Başkaya ve Demir, 2023). (Tablo 1).

Tablo 1. Niteliksel Araştırmayı Raporlamak için Birleştirilmiş Kriterler (COREQ).

No	Öge	Rehber Sorular	Açıklamalar
Alan 1 : Çalışma grubu ve özellikler Kişisel Özellikler			
1	Görüşmeci	Görüşmeyi hangi yazar/yazarlar gerçekleştirdi?	1.yazar yürütmüştür
2	Kimlik Bilgiler	Araştırmacının kimlik bilgileri nelerdir?	Öğretim Üyesi
3	Cinsiyet	Araştırmacı kadın mı? Erkek mi?	Kadın
4	Deneyim ve eğitim	Araştırmacı hangi deneyim veya deneyimlere sahip?	Yazar nitel araştırmalar kursu almış, nitel araştırmalar konusunda deneyimli, ulusal ve uluslararası yayınları mevcut
Alan 1: Çalışma grubu ve özellikleri: Katılımcılara ilişkin			
5	İlişki durumu	Eğitime başlamadan önce bir ilişki kuruldu mu?	Kurulmamıştır.
6	Görüşmecinin Katılımcı bilgisi	Katılımcılar araştırmacı hakkında ne biliyorlardı?	SPA çalışanları araştırmacının öğretim üyesi olduğunu biliyorlardı.
7	Görüşmeci özellikleri	Görüşmeci çalışma hakkında hangi özellikler bildirildi?	Herbir katılımcıya görüşmenin amacı ve hedefleri hakkında bilgi verildi.
Alan 2: Çalışma tasarımı: Teorik Çerçeve			
8	Metodolojik yönelim ve Teori	Çalışmayı desteklemek için hangi metodolojik yönelim belirlendi?	Bu çalışma durum çalışmasıydı.

Alan 2. Çalışma tasarımı: Katılımcı seçimi			
9	Örnekleme	Katılımcılar nasıl seçildi?	Ölçüt örnekleme yöntemiyle seçildi.
10	Yaklaşım yöntemi	Katılımcılara nasıl yaklaşıldı?	Araştırmaya başlamadan önce katılımcılara gönüllülük onam formu verilmiştir.
11	Örnek boyut	Çalışmada katılımcı sayısı?	Çalışmaya toplam 11 yabancı uyruklu SPA çalışanı katılmıştır.
12	Katılmama	Kaç kişi katılmayı reddetti veya bıraktı?	Katılımı reddeden SPA çalışanı yoktu.
13		Alan 2. Çalışma tasarımı: Verilerin toplanması	
14	Veri Toplama	Veriler nerede toplandı?	Çanakkale ilinde toplandı
15	Katılımcı olmayanların varlığı	Araştırma esnasında dışarıdan başka kimse var mıydı?	Araştırma esnasında araştırmaya katılacak diğer katılımcılar vardı.
16	Örnekleme açıklaması	Örneklemin özellikleri nelerdir?	Yabancı uyruklu olmaları
Alan 2. Çalışma tasarımı: Veri toplama			
17	Görüşme Rehberi	Sorular, kılavuzlar yazarlar tarafından sağlandı mı? Pilot olarak test edildi mi?	Yöntemler bölümünde bilgi verildi.
18	Tekrarlı görüşme	Tekrar görüşme yapıldı mı? Yapıldıysa kaç kişi ile yapıldı?	Hayır
19	Ses kaydı	Veri toplamak için ses kaydı mı yoksa görüntü kaydı mı alındı?	Görüşmeler ses kayıt cihazına kayıt edilmiştir.
20	Süre	Mülakat süresi ne kadardı?	25-35 dakika arası
21	Notlar	Saha notları alındı mı?	Araştırmacı gözlemleri kayıt edildi
22	Veri doygunluğu	Veri doygunluğu tartışıldı mı?	Veri doygunluğu tartışıldı.
23	Verilerin katılımcılara	Görüşme formları katılımcılara düzeltme ve/veya yorum iade edildi mi?	Hayır

	iadesi		
Alan 3: Analiz ve bulgular			
24	Veri kodlayıcı sayısı	Veriler kaç veri kodlayıcı kodları?	Araştırmacı kodları tanımladı
25	Kodların tanımlanması	Görüşmeciler kodları tanımladı mı?	Temalar ve alt temalar olarak belirlendi.
26	Temaların türetilmesi	Temalar önceden mi hazırlandı veya verilerden sonra mı türetildi?	Temalar verilerden türetilmiştir.
27	Yazılım	Analiz için yazılım kullanıldı mı?	Hayır. Manuel analiz edildi
28	Katılımcı kontrolü	Katılımcılara bulgular hakkında geri bildirimde bulunuldu mu?	Hayır
Alan 3: Raporlama			
29	Sunulan alıntılar	Temaları göstermek için katılımcı alıntıları sunuldu mu?	Evet. Katılımcılar numaralandırılmıştır.
30	Tutarlılık	Veriler ile bulgular arasında tutarlılık var mıydı?	Evet
31	Ana temaların netliği	Ana temalar bulgularda açıkça sunuldu mu?	Evet
32	Küçük temaların netliği	Küçük konuların tartışması var mı?	Evet

Tablo 1’den de izlenebileceği gibi; katılımcıların tamamının kadın olduğu, gençlerden oluştuğu, lise mezunu oldukları, Bali’den geldikleri ve özel şirketten masaj eğitimi aldıkları anlaşılmaktadır.

3.4. Verilerin Toplanması ve Araştırmanın Etik Yönü

Öncelikle araştırma yapılabilmesi için Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsünden Etik Kurul Onay Belgesi alınmıştır. Araştırmada veri toplamak amacıyla 10-30 Aralık 2023 tarihleri arasında Çanakkale’de bulunan SPA salonları ziyaret edilmiş ve araştırmaya katılmayı kabul eden 11 kişi ile görüşmeler yapılmıştır. Görüşmelerde yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmış ve ses kaydı alınmıştır. Ses kaydı yapılacağına dair bilgi katılımcılara aktarılmış ve gönüllü katılım onam formu doldurulmuştur. Araştırmadan elde edilen veriler ve ses kayıtları parola korumalı bir cihazda saklanmıştır. Çalışma Helsinki Deklarasyonu ve Ulusal Araştırma Komitesi etik standartlarına uygun olarak yürütülmüştür.

3.5. Verilerin Değerlendirilmesi

Nitel araştırma yöntemlerinde verilerin analiz edilmesinde en yaygın kullanılan teknikler arasında çalışmada betimsel analiz ve içerik analiz tekniği bulunmaktadır. İçerik analizi verilerin ayrıntılı incelenmesi, yorumlanması ve tanımlanmasıdır. Betimsel Analiz, elde edilen verilerin daha önceden belirlenen temel sorulara göre özetlenmesi ve yorumlanmasıdır (Yıldırım ve Şimşek, 2008:224). Karataş (2015: 72-73)’e göre, betimsel analiz verilerin derinlemesine inceleme yapmadan yorumlanmasıdır.

Bunun için yapılandırılmış görüşme sonuçları görüşme yapıldıktan sonra bilgisayar ortamına aktarılmış ve soru sırasına ve katılımcıların verdikleri cevaplara göre tablo yapılmıştır. Yapılan tabloda birinci katılımcıdan başlayarak verilen cevaplar yazılmıştır. Görüşme kayıtları ortaya çıkan temalara göre gruplandırılmıştır. Bunun yanı sıra her bir soruya verilen cevap kategorileri yazılarak “Görüşme Kodları Anahtarı” oluşturulmuştur. Bulguların yorumlanmasında verilen görüşme sorularına ilişkin verilen cevaplar doğrudan alıntılarla desteklenmiştir.

4. BULGULAR

4.1.Katılımcılara İlişkin Bilgiler

Çalışmada görüşme yapılan grupta, Çanakkale ilinde SPA sektöründe çalışan toplam 11 yabancı kişi yer almaktadır. Çalışma grubunun demografik özellikleri Tablo 2’de sunulmuştur.

Tablo 2. Katılımcılara ilişkin bilgiler

Görüşmeci	Cinsiyet	Yaş	Eğitim Durumu	SPA Eğitim	Ülkesi	Eğitim Alınan Yer
G1	Kadın	44	Lise	20	Bali	Özel şirket
G2	Kadın	35	Lise	28	Bali	Özel şirket
G3	Kadın	32	Lise	19	Bali	Özel Şirket
G4	Kadın	38	Ortaokul	19	Bali	Özel Şirket
G5	Kadın	35	Lise	19	Bali	Özel Şirket
G6	Kadın	38	Lise	22	Bali	Özel Şirket
G7	Kadın	35	Lise	32	Bali	Özel Şirket
G8	Kadın	21	Lise	19	Bali	Özel Şirket
G9	Kadın	27	Lise	18	Bali	Özel Şirket
G10	Kadın	28	Lise	20	Bali	Özel Şirket
G11	Kadın	23	Lise	19	Bali	Özel Şirket

Tablo 2’den elde edilen bulgulara göre; katılımcıların tamamı kadın ve Bali’den gelmiştir. Yaşları 23-44 yaş aralığında olup genelde lise mezunu (10 kişi) kişilerden oluşmaktadır. Mesleklerini özel şirket aracılı ile öğrenmişlerdir.

4.2. Kategori ve Temalara Yönelik Bulgular

Tablo 3: Kategori ve Temalar

Kategoriler	Temalar	Görüşme Kodları
1.Meslek seçimi	A.Sosyo-kültürel ve ailevi faktörleri	A1.Aile isteği A2. Kişisel Tercih A3. Arkadaş Desteği A4. Eğitim
2.Sektörel Etki	A. Meslek seçiminde sektörün etkisi	A1.Sektörel Yaygınlık A.2.Sektörel Eğitim yaygınlığı A.3. Gelir etkisi A.4. Kolay öğrenme A.5. Hizmet çeşitliliği
3.Çalışan memnuniyeti	A. Memnuniyet Düzeyler	A.1. İşyerinden memnuniyet A.2. Gelirlerden memnuniyet A.3. Ülkeden memnuniyet A.4.Çalışma arkadaşından memnuniyet A.5. Kültürel memnuniyet
4.Müşteri Memnuniyeti	Müşteri memnuniyet düzeyleri	A.1. Salondan memnuniyet A.2. Verilen hizmetten memnuniyet A.3. Temizlikten memnuniyet A.4. İletişim kurmada memnuniyet

Kategori 1. Meslek Seçimi

Tema 1. Sosyo-kültürel ve ailevi faktörler

Katılımcıların tamamı (11 kişi) masaj eğitimini ilk olarak ailelerinde aldıklarını ifade etmişlerdir. K8, hasta olduğunda anne ve anneannesinin kendisine masaj yaptığını ifade etmiştir.

K9, “annem genellikle birçok hastalığını tedavisinde masaj yöntemleri denerdi fakat hiçbir eğitimi yoktu” ifadesini kullanmıştır. Katılımcıların tamamı (11 kişi) Bali’den gelmiş olup, Ülkelerinde SPA hizmetlerinin yaygın şekilde verildiğini ve Bali’li vatandaşların SPA hizmetlerine ilgi gösterdiklerini söylemişlerdir. Katılımcıların tamamı ailelilerinin yönlendirmesiyle bu mesleği seçtiğini ifade etmiştir. Vurucu (2010), Atlı ve Gür (2019) yaptıkları çalışmada aile yönlendirmesinin meslek seçiminde ikinci önemli faktör olduğunu ifade etmiştir.

K5, “Bali’de başka bir meslek seçme şansımız pek yok Turizm sektörü ağırlıklı olduğu için ya masör olursun ya da turizm sektöründe çalışırsın” ifadelerini kullanmıştır. Katılımcıların tamamı yerel halkın da masaj yaptırdığını ve sevdiğini ifade etmiştir. Katılımcılardan, K3, K4, K5, K8, K9, “Yerel halk olarak da bizler masaj yaptırmayı seviyoruz öncelikle bu işi bizim de yararlı bulmamız ve sevmemiz gerekiyor” ifadesini kullanmıştır.

Katılımcıları verdikleri cevaplar incelendiğinde meslek seçiminde, buldukları ülke de yaygın olması, ailelerinde SPA sektöründe çalışanların varlığı ve mesleği erken yaşta ailelerinden görek masaj yapmayı öğrenmelerinin katkısının yüksek olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Suryawardani vd. (2023) Bali’de SPA endüstrisindeki gelişmeleri inceledikleri çalışmada, Wellness turizmin bir parçası olan SPA sektörünün Bali’de çok yaygın olduğu hatta farklı masajların yapıldığı ve aromatik yağların kullanıldığını, ürün farklılaştırmanın yaygın olduğunu ifade etmişlerdir. Benzer şekilde, Darmawijaya, Sekarti ve Tirtawati (2018) yaptıkları çalışmada, Bali’nin dünyada wellness turizm destinasyonu olduğunu ifade etmişlerdir. SPA sektörünün yaygın olduğu Taylan, Endonezya, Bali gibi ülkelerde kadınlar küçük yaşlardan itibaren masaj kültürü ile iç içe büyümekte ve çeşitli eğitimler alarak uzmanlık sağlamaktadır (Özlu ve Yakar, 2024: 94). Bu durum Masaj sektörünün yaygın olduğu ülkelerden Türkiye’ye göçü hızlandırmakta, uzmanlık alanı SPA olan kişilere olan ilgiyi artırmaktadır.

Kategori 2: Sektörel Etki

Tema 2: Meslek seçiminde sektörün etkileri

Bali’de masaj eğitimi alabileceğimiz birçok yer bulunmaktadır. Katılımcıların tamamı “Eğitimi ilk olarak ailemizden aldık fakat sertifika için bir kuruma başvurduk” ifadelerini kullanmıştır.

Bali de SPA hizmetleri turistik bir ürün haline gelmiştir ve Turistlerin yararlanabileceği birçok masaj salonu bulunmaktadır. K3 “Bali’de başka bir meslek seçmeniz çok zor, en kolay öğrenebileceğiniz ve para kazanacağınız iş budur” ifadesini kullanmıştır. K1, K2, K4, K6 ve K11 ailede anne ve babasının mesleğinin masör olduğunu, kendilerinin meslek seçerken aileden etkilendiklerini ifade etmiştir.

K8, “Bali’de çok farklı masaj türleri görebilirsiniz özellikle turistler yönelik ayak masajı 20 dakikalık ve fiyatı uygun olduğu için çok tercih edilen bir masaj çeşididir”.

K9, “Masaj salonları ve çeşitleri o kadar fazladır ki artık Bali için en önemli sektör haline gelmiştir.”

Özlu ve Yakar (2024: 94) yaptıkları çalışmada, Endonezyalı bir masaj çalışanın Bali’de mesaj eğitimi aldığını ifade etmiştir. Bali’de SPA ve masaj eğitimlerinin yaygın olarak verilmesi sektöre olan ilgiyi artırmaktadır.

Özlu ve Yakar (2024: 94) SPA sektöründe çalışanlara yönelik yaptığı çalışmada, katılımcılarından biri “Hamamı seviyorum. Bali’de 18 yaşından beri SPA’da çalışıyordum” ifadesini kullanmıştır. Elde edilen bulgu bu çalışmadan elde edilen bulgular ile benzerlik göstermektedir. Benzer şekilde, Suryawardani vd. (2023) yaptıkları çalışmada Bali’de 600’den fazla SPA, masaj merkezinin olduğunu ifade etmiştir. Bu durumun meslek seçimini doğrudan etkilediği ifade edilebilir.

Kategori 3: Çalışan Memnuniyet

Tema 3: Memnuniyet düzeyleri

Araştırmaya katılan katılımcıların tamamı (11 kişi) SPA sektöründe çalışmaktan memnun olduklarını gelirlerinin yeterli olduğunu ifade etmiştir. Türkiye’yi güvenli bulduklarını bu nedenle tercih ettiklerini belirtmişlerdir. K2, “Türkiye’de çalışma imkanı var gitmek ister misin dediklerinde ilk olarak tereddüt ettim fakat geldiğimde iyi ki gelmişim dedim, gelir bakımından yeterli ve güvenli bir ülke”, ifadelerini kullanmıştır.

K1, “Arkadaşarımla birlikte kalıyoruz tek başıma kalsam gelirlerim bu kadar yeterli olmayabilir.”

K10, “Masaja gelenler memnun olduklarında bahşiş bırakıyorlar ve böylece daha fazla kazanıyorum” demiştir.

Bir daha dünyaya gelseniz yine masör olur muydunuz? sorusuna görüşmecilerden 8’i evet cevabını vermiştir. Görüşmecilerden 3’ü “Başka meslek tercih ederdim çok yorucu bir meslek” ifadesini kullanmıştır.

Katılımcıların tamamı masaj yaptıranın cinsiyetinin önemli olmadığını ifade etmiştir. Benzer şekilde Vurucu (2015) yaptığı çalışmada katılımcıların seçtikleri meslekten memnun oldukları sonucuna ulaşmıştır. Suryawardani vd. (2023) yaptıkları çalışmada Bali’de Wellness ve Spa sektöründe çalışanların genelde yaptıkları işten memnun olduklarını ifade etmektedir. Erdem vd. (2015) yaptıkları çalışmada, SPA sektöründe çalışanlara yönelik yaptığı çalışmada çalışanların genelde memnun oldukları sonucuna ulaşmıştır.

Kategori 4: Müşteri Memnuniyeti

Tema 4: Hizmet alanların memnuniyet düzeyleri

Katılımcıların tamamı hizmet alanların genelde memnun ayrıldıklarını ifade etmiştir. Kadın ve erkek müşterileri kıyasladıklarında erkelerin daha çok memnun kaldıklarını ifade etmişlerdir. Ayrıca gelende müşterilerin birkaç kez gelen müşteriler olduklarını bir gelenin yine geldiğini belirtmişlerdir.

K11, “Bir müşterinin Türklerin masaj konusunda iyi olmadığını yabancıların (bizlerin) bu işi daha iyi bildiğini ifade etmiştir.

Benzer şekilde Özlü ve Yakar (2024) yaptığı çalışmada görüşmecinin “Müşteri SPA denilince Asyalı veya Uzak Doğulu personel arıyor.” ifadesini kullandığını belirtmiştir. Genel olarak Türkiye’de SPA, masaj denilince akla Asyalı veya Uzakdoğulu kadınlar gelmekte ve müşteri sözkonusu ülkelerden gelen kadınlar tarafından hizmet aldığı anda memnun kalmaktadır.

Özlü ve Yakar (2024) yaptığı çalışmada Alanya’da yerli halkın hamam hizmetlerinde hizmet veren değil hizmet alan olduğu sonucuna ulaşmıştır. Memnuniyet arttıkça verilen hizmet kalitesi, artmakta, hizmet çeşitliliği sunulmaktadır.

SONUÇ

Araştırmadan elde edilen bulgulara göre; araştırmaya katılanların tamamının Bali’den geldiği ve masörlük yapmak için Türkiye’de oldukları, eğitimlerini genelde ülkelerinde aldıkları ve ailelerinde en az bir kişinin masaj yapmayı bildiği ve mesleği ilk olarak ailelerinden öğrendikleri ve ailelerinin onları bu mesleğe yönlendirdiği bulgusuna ulaşılmıştır. Bu tespitler, Atlı ve Gür (2019) yaptıkları çalışmanın bulguları ile benzerlik göstermektedir. Aile meslek seçiminde önemi bir görev üstlenmektedir. Araştırmaya katılanların genelde orta yaşlı kişilerden oluştuğu, mesleği öğrenmek için özel şirketlerden eğitim aldıkları sonucuna ulaşılmıştır.

Katılımcılar yaptıkları işlerinde memnun oldukları, Türkiye de çalışmaktan keyif aldıkları, genelde arkadaş tavsiyesi ve acentalar aracılığı ile geldiklerini, aldıkları maaştan memnun oldukları ve uzun süre bu mesleği yapabileceklerini ifade etmişlerdir. Benzer şekilde, Erdem vd. (2015) yaptıkları çalışmada, SPA sektöründe çalışanlara yönelik yaptığı çalışmada çalışanların genelde memnun oldukları sonucuna ulaşmıştır. Yalnızca ülkelerini özlediklerini geri dönme isteğine dair sebeplerinin ülkelerine duydukları özlem olduğu belirtmişlerdir. Hizmet alanların genelde memnun ayrıldıklarını, birkaç kez gelen çok fazla müşterileri olduğunu ifade etmişlerdir.

Türkiye alternatif turizm türleri bakımında zengin bir ülke olmasa rağmen alternatif turizm hizmetlerini sunabilecek kalifiye personel yetiştirme ve bulma konusunda yetersizdir. Özellikle SPA

sektöründe nitelikli personel bulamadığı için farklı ülkelerden (Uzakdoğu, Endonezya gibi) personel ihtiyacını karşılamaktadır. Türkiye’de gençler, sosyo-kültürel nedenlerden dolayı da SPA sektöründe çalışmayı tercih etmemektedir. SPA, masaj hizmetlerinin yerel toplum tarafından damgalanmış bir çalışma alanının olmasının yanı sıra, Türk hamamlarının turizme açılması dolayısıyla kalifiye personel sorunu ortaya çıkmıştır. Bu talebin karşılanmasında Asyalı göçmen masözler artan varlık göstermektedir (Özlü ve Yakar, 2024: 77). Geçmişte nitelikli ve profesyonel SPA hizmetleri veren işletmelerin sayısı az iken günümüzde nitelikli ve donanımlı hizmet sunan işletme sayısı oldukça fazladır. Bunu nedeni alanında uzman, nitelikli göçmen kadınların sektörde çalışmasıdır.

Türkiye’de SPA eğitimlerinin, mesleki eğitim kurumları ve turizm eğitimi veren okullar tarafından verilmesi sektördeki kalifiye personel sorununu çözecektir. Saatçi vd. (2022) yaptıkları çalışmada, kalifiye personel sorununun mesleki eğitimle çözülebileceğini ifade etmiştir.

Literatür taramasında SPA sektörü ve çalışanlarına yönelik çalışmalar bulunmasına karşın Saatçi vd. (2022); Erdem vd. (2015); Gözgeç, Mutlu (2023), Özlü ve Yakar (2024), Suryawardani vd. (2023). SPA sektöründe çalışan yabancıların memnuniyet düzeyleri ve mesleği tercih nedenlerini araştırmaya yönelik doğrudan çalışmaya rastlanmamıştır. Çalışmanın yalnızca Çanakkale ili ile sınırlı olması ve araştırmaya katılanların Bali’li masözler olmaları bu çalışmanın kısıtını oluşturmaktadır. Bundan sonraki çalışmaların farklı şehirlerdeki SPA çalışanlarına yapılması ve bulguların karşılaştırılması literatüre katkı sağlayacaktır. Ayrıca gelecek çalışmalarda SPA sektörüne yönelik turizm eğitiminde hangi derslerin olması gerektiği, ne gibi eğitimlerle desteklenebileceği ayrıntılı olarak ele alınabilir.

Etik Beyan

“Spa sektöründe çalışanların mesleği tercih nedenleri ve memnuniyet düzeyleri: nitel bir araştırma” başlıklı çalışmanın yazılması ve yayınlanması süreçlerinde Araştırma ve Yayın Etiği kurallarına riayet edilmiş ve çalışma için elde edilen verilerde herhangi bir tahrifat yapılmamıştır. Çalışma için Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsünden Etik Kurul Onay Belgesi alınmıştır.

Katkı Oranı Beyanı

Çalışmada yazar tüm çalışmanın yazılmasında taslağın oluşturulmasına kadar tüm süreçlere katkı yapmış ve nihai halini okuyarak onaylamıştır.

Çatışma Beyanı

Yapılan bu çalışma gerek bireysel gerekse kurumsal/örgütsel herhangi bir çıkar çatışmasına yol açmamıştır.

KAYNAKÇA

- Atli, A. ve Gür, S.H. (2019). Lise Öğrencilerinin Meslek Tercihleri ve Bu Tercihlere Etki Eden Faktörler, *Kariyer Psikoloji Danışmanlığı Dergisi*, 2(1), 32-53.
- Başkaya, E., ve Demir, S. (2023). The Problems and Information Needs of Patients with Bipolar Disorder During the Treatment Process: A Qualitative Study in Turkey. *Archives of Psychiatric Nursing*, 42, 45-54.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2013). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri (14. Baskı)*. Ankara: Pegem Akademi.

- Özkan, Ç. (2026). Spa Sektöründe Çalışanların Mesleği Tercih Nedenleri ve Memnuniyet Düzeyleri: Nitel Bir Araştırma. *KMÜ Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, 28(51), 266-280.
- Darmawijaya, I.G., Sekarti, K.N. and Tirtawati, N.M. (2018). The Typology of Wellness Tourism in Bali, *Advances in Economics, Business and Management Research*, 69.
- Edmond, S., L. (2006). *Joint Mobilization/Manipulation Extremityand Spinal Tecniques*, (2. Ed), New York: Mosby.
- Erdem, B., Gülcan, B. Ve Chykyrov, S. (2015). Konaklama İşletmelerinde Spa ve Welness Hizmetlerinde Çalışan İşgörenlerin Profili: Antalya'daki Beş Yıldızlı Otel İşletmelerinde Bir Araştırma, *Akademik Bakış Dergisi*, 48.
- Eryetiş, M.V. (2016). Meslek Seçimi ve Mesleki Rehberlik, *Anadolu Bil Meslek Yüksekokulu Dergisi*, 44.
- Gottfredson, L. S. (1981). Circumscription and Compromise: A Developmental Theory ff Occupational Aspirations. *Journal of Counseling Psychology*, 28(6), 545-579.
- Gözgeç Mutlu, H. (2024). Beş Yıldızlı Otellerde Çalışan SPA Terapisti Yabancı Kadınların Çalışma Koşulları ve Karşılaştıkları Zorluklar. *Güncel Turizm Araştırmaları Dergisi*, 8(2), 427-444.
- Gülenç, S. (2023). Sağlık Turizmin Tarihsel Gelişim Süreci, *Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi*, 34 (3), 176-188.
- Holland, J.L. (1997). *Making Vocational Choices: A Theory of Vocational Personalities and Work Environments*. (3. Ed.), Odessa: Psychological Assessment Resources,
- Kara, E. ve Ünver, G. (2019). Masaj ve Toparlanmaya Etkileri, *Gaziantep Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 4 (1), 28-49.
- Karataş, Z. (2015). Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri. *Manevi Temelli Sosyal Hizmet Araştırmaları Dergisi*, 1(1), 62-80.
- Kuşluyan, S., Yücel, O., Isacker, K.V., Dias, A.S., Grudeva, P., Nicasi, F. ve Wltavsky, Z. (2019). Avrupa'da Termal SPA Terapi Uzmanı Mesleğinin Yeterlilik Alanlarına ve Eğitim İhtiyacına İlişkin Bir Araştırma, *Türk Turizm Araştırmaları Dergisi*, 3(1):79-92.
- Neuman, W. L. (2012). *Toplumsal Araştırma Yöntemleri: Nicel ve Nitel Yaklaşımlar I-II. Cilt (5. Basım)*. İstanbul: Yayın Odası.
- Özbek, D. ve Özbek, T. (2008, Şubat). Jeotermal Kaynakların Sağlık ve Termal Turizme Entegrasyonu, https://www.jmo.org.tr/resimler/ekler/40222ade2401c27_ek.pdf?dergi.
- Özlu, A. ve Yakar, M. (2024). Hamamdaki Yabancı: Asyalı Masöz Göçünde Ağlar ve Aracıların Yeri, *Ege Coğrafya Dergisi*, 33(1). 72-102.
- Rančić, M., Popov-Raljić, J., and Pavić, L. (2013). SPA-wellness Center As Part of The Hotel Facility. *Turizam*, 17(2), 45-59.
- Tuna N. (1997). *A'dan Z'ye Masaj*. Ankara: Nobel Tıp Kitabevi.
- Saatçı, G., Atalay Tohumcu, S. ve Gülü Demirbulat, Ö. (2022). Temas Hipotezi Kapsamında Spa Çalışanlarının Kültürlerarası Yeterliliklerinin İncelenmesi. *The Turkish Online Journal of Design Art and Communication*, 12 (4), 968-981.
- Siner, G. ve Torun, N. (2020). Sağlık Turizminde Termal Turizm ve SPA-Welness Turizminin Yeri ve Önemi, *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, XLVIII, 1, 517-533.

- Özkan, Ç. (2026). Spa Sektöründe Çalışanların Mesleği Tercih Nedenleri ve Memnuniyet Düzeyleri: Nitel Bir Araştırma. *KMÜ Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, 28(51), 266-280.
- Super, D. E. (1980). A life-SPAN, life-SPACE Approach to Career Development. *Journal of Vocational Behavior*, 16 (3), 282-298.
- Suryawardani, I G. A.O., Wiranatha, A.S., Petr, C., Purbanto, I.G.R. and Yudiastina, I G. B.A. Identification and Preference of Spa Industry in Bali, *E-Journal of Tourism*, 10(2).184-189.
- Vurucu, F. (2010). *Meslek Lisesi Öğrencilerinin Meslek Seçimi Yeterliliği ve Meslek Seçimini Etkileyen Faktörler*, (Yüksek Lisans Tezi). Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Yates, J. A. (2004). *Physician's Guide to Therapeutic Massage*, (3. Ed.), Toronto: Curties Overzet.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2008). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yüksel, İ. (2007). *Masaj Teknikleri*, Ankara: Alp Yayınevi.

Extended Abstract

Reasons For Choosing a Profession and Satisfaction Levels of Employees in the Spa Industry: A Qualitative Research

---

The aim of this study is to investigate the career paths, reasons for choosing Turkey, and professional satisfaction of foreigners working in the spa sector in Çanakkale.

This study, which aims to investigate the reasons why foreigners working in the SPA sector chose this profession, their career acquisition processes, and their satisfaction levels, used a qualitative research method. This study utilized the "Case Study Design," a qualitative research method. Data were obtained by interview method in the study and analyzed by descriptive analysis technique.

Fourteen interview questions were prepared to address the overall purpose of the study. Four fundamental questions were addressed during the design of the study:

Question 1: What are the socio-cultural and familial factors that influence foreigners' employment in the spa and massage sector?

Question 2: Does the spa and massage sector in their home country influence their choice of profession?

Question 3: What is the satisfaction level of foreigners working in the spa and massage sector?

Question 4: Is the satisfaction level of those receiving the service high?

Fourteen interview questions were prepared to meet the overall purpose of the study and to obtain comprehensive answers to the four main questions.

To collect data for the study, spa salons in Çanakkale were visited between December 10-30, 2023, and interviews were conducted with 11 individuals who agreed to participate. A semi-structured interview form was used, and audio recordings were made. Participants were informed that audio recordings would be made and completed a voluntary consent form. In qualitative research methods, the most commonly used techniques for analyzing data include descriptive analysis and content analysis.

According to the findings of the study, all participants were women and from Bali. They were aged between 23-44 and generally high school graduates (10 people). They learned their professions through a private company.

An analysis of the participants' responses revealed that factors such as the prevalence of the spa industry in their country, the presence of family members working in the spa sector, and learning massage techniques at an early age by observing their families significantly contributed to their career choices. Another finding from the study is that the widespread provision of spa and massage training in Bali increases interest in the sector. All 11 participants in the study stated that they were satisfied with working in the spa sector and that their income was sufficient. They also indicated that they preferred Turkey because they found it safe. All participants stated that customers generally left satisfied with the service. When comparing male and female customers, they indicated that men were more satisfied.

According to the findings of the study, all participants came from Bali and were in Turkey to work as masseurs. They generally received their training in their home country, and at least one person in their family knew how to give massages. It was found that they learned the profession from their families, and their families guided them towards this profession. These findings are similar to those of Atlı and Gür (2019). Family plays an important role in career choice. The study also concluded that the participants were generally middle-aged and received training from private companies to learn the profession.

Findings from the study indicate that all participants were massage therapists from Bali, generally received their training in their home country, had at least one family member who knew how to massage, and first learned the profession from their families. The participants stated that they were satisfied with their jobs, enjoyed working in Turkey, generally came through friends' recommendations and agencies, were satisfied with their salaries, and could do this job for a long time. They only mentioned that they missed their countries and that their reason for returning was their longing for their countries. They stated that service recipients generally left satisfied and that they had many repeat customers.
